

Bachelor of Arts (B.A.) Part-I (First Semester) Examination

MARATHI

(Compulsory)

(Other Language)

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :—(1) पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. भारताचे अमरत्व टिकून राहण्याची कारणे सांगून ती पुढे टिकवून ठेवण्यासाठी काय केले पाहिजे, असे साने गुरुजींना वाटते ? 16

किंवा

लक्ष्मीबाईंना सासऱ्याकडून कोणता सासूरवास सहन करावा लागला, हे सोदाहरण स्पष्ट करा.

2. 'घनःशाम सुंदरा' या भूपाळीत भक्ती आणि प्रभावसमयीचे रम्य वातावरण यांचा अपूर्व संगम साधलेला आहे, कसे ते वर्णन करा.

किंवा

बालकवीच्या मनातील उदासीनता 'खेड्यातील रात्र' या कवितेतून कशी प्रगट होते ? 16

3. खालीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दांत लिहा : 16

गट 'अ'

(क) शेतीच्या उत्पादनात वाढ होण्याकरिता जोतीराव फुले यांनी कोणते नियम सांगितले ते लिहा.

(ख) 'भक्ता भेटी' या लीळेचा आशय स्पष्ट करा.

(ग) देवदानवांच्या निर्मितीबद्दल केशवसुतांनी कोणते मत व्यक्त केले ?

(घ) हरिपाठात संत ज्ञानेश्वरांनी 'नामाचा महिमा' कशा प्रकारे वर्णन केला आहे ?

किंवा

गट 'आ'

(च) राज्याचा बंदोबस्त करताना कोणती उपाययोजना केली असल्याचे अमात्य सांगतात ?

(छ) साहित्यिकांना कोणता संदेश गुरुजींनी दिला आहे ?

(ज) श्रीकृष्णाला प्रातःकाल झाला हे सांगण्यासाठी होनाजी बाळांनी कोणकोणत्या गोष्टींचा निर्देश केला आहे ?

(झ) केशवसुतांना 'स्फूर्ति' कशासाठी हवी आहे ?

4. खालीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दांत लिहा : 16

गट 'क'

(त) व्यावहारिक अभ्यासक्रमाची गरज का आहे ?

(थ) 'तडजोडीचे तत्व' संवादव्यवहारात कसे महत्त्वाचे ठरते ?

(द) 'जाहिरातीसाठी लेखन' हा विषय व्यावहारिक मराठीत शिकणे का आवश्यक वाटते ?

(ध) भाषेला 'व्यापक संदर्भ' कसा असतो ?

किंवा

गट 'ख'

(प) आजच्या काळात भाषांतराचे कोणते महत्व आहे ?

(फ) 'हेतुमूलकता' वर टीपा लिहा.

(ब) सारांश लेखनाची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

(भ) संवादव्यवहार संकेताच्याद्वारे कसा होतो ते स्पष्ट करा.

5. पुढील सर्व प्रश्नांची उत्तरे दोन तथा तीन वाक्यात लिहा :

- (1) आधुनिक मराठी कवितेचे जनक कोणाला म्हणतात ? त्यांचे पूर्ण नाव लिहा.
- (2) घनःशाम सुंदरा या कवितेत वर्णिलेली श्रीकृष्णाची कोणतीही आठ नावे लिहा ?
- (3) 'स्वराज्य रक्षण' या पाठाच्या लेखकाचे पूर्ण नाव काय ? हा पाठ कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे ?
- (4) 'संस्कृती व साहित्य' या पाठाच्या लेखकाचे पूर्ण नाव काय ? त्यांनी लिहिलेली संस्कृतीची व्याख्या कोणती ?
- (5) यशस्वी जाहिरात करण्यासाठी कोणकोणते विशेष प्रगट करण्याची आवश्यकता असते ?
- (6) कार्यालयीन कामकाजात वापरल्या जाणाऱ्या भाषेत कोणते गुण असणे गरजेचे आहे ?
- (7) भाषिक संवाद व्यवहाराची मूलतत्त्वे कोणती ?
- (8) जे. कृष्णमूर्ती यांनी केलेली संवादाची व्याख्या लिहा.